

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely, —
Szentgyörgy utca 9. szám.
— ev. ref. lelkészi lakás. —

Keresztyénség és szocializmus.

Az Akadémia nemrég adta ki a világhírű angol társadalomtudós, Kidd Benjamin híres könyvét,^{*)} melyben az emberi társadalom fejlődését vizsgálja. Ez a munka 11 évvel ezelőtt jelent meg és oly feltűnést keltett, hogy azóta csak Angliában 32.000 példányt kapkodtak el belőle; azonkívül minden művelt nép nyelvére lefordították — francziára, németre, olaszra, spanyolra, dánra, svédre, oroszra, csehre, — mert minden nemzet tanulni akart belőle. Tanulhatunk belőle mi is. Nem hiába a mai kor egyik legtanultabb embere Kidd de sok olyan dolgot meg is magyaráz benne, amit eddig csak félig-meddig, vagy sehogyse értettünk.

Elsősorban azt vizsgálja: miért van szüksége az emberi társadalomnak a vallásra? Mert hiszen jól tudjuk, olvashatjuk az Istentagadók könyveiben eleget, hogy a hitetlen emberek a vallást papi koholmányának mondják, ami csak arra való, hogy a népet vele elbutítsák.

Kidd pedig kimutatja, hogy az emberi társadalom vallás nélkül nem is fejlődhetnék. Meg is mondja miért nem? Mert az ember is, mint minden élő teremtés, nehéz küzdelmet viv meg a megélhetésért; minden erejét meg kell feszí-

tenie, hogy boldogulhasson; azért tanul, dolgozik, küzd és fárad. De a jó Isten azt bölcsen rendelte így. Nem is volna jó ha nem így volna. Mert ép ez a küzdelem teszi ügyessé testben, bátorrá lélekben.

A magyar is azért olyan bátor, ügyes, erős, mert félkézzel mindig a kardot kellett forgatnia, hogy ezt az áldott, szép hazát töröktől-tatártól, némettől megvédje. — A küzdelem tehát nem baj, mert az fejleszti ki az ember testi-lelki erejét; ha pedig a küzdelemre már nincs szükség, akkor az ember elrestül, elpuhul. Ezért kell a gyermeket is korán munkára kaptatni és szoros féken tartani.

De az embernek nemcsak a maga boldogulásáért kell küzdenie. Gondolnia kell maradékaira is. Mikor Ézsau elsőszülöttségi jogát egy tál lencséért eladta, nemcsak magamagát rövidítette meg, hanem még az unokáit is. Krisztus Urunk sem magáért halt meg a keresztfán, hanem mi értünk. A 48-as honvédek se magukért harcoltak, hanem azért, hogy mi ránk szabad hazát hagyjanak. Még az állat is gondoskodik fiairól: a fecske mennyi fáradsággal eteti fiait, a méhecske még télire is ellátja övéit eledellel. Ha az az oktalan kis állat is megteszi, hogyne tenné meg az ember? Avagy a szülő nem tagad-e meg magától minden örömet, csak-

^{*)} Kidd Benjamin: Társadalmi evolúció, fordította Geöcse Sarolta. (Evolúció = természetes fejlődés.)

hogy gyermekét tisztességesen felnevelhesse? — Tehát az ember nemcsak magának él, hanem utódainak is.

Csakhogy az ilyen munka vesződséggel jár; a gyermekek fölnevelése önmegtagadást kíván. Pedig az ember önző, a maga jólétét keresi. És gyarló; sok bűnös hajlam van benne, amivel embertársainak ártana. Mi bírja rá mégis, hogy magától minden örömet megtagadjon, s hogy bűnös hajlamait legyőzze? A róka ha megéhezik, lop; az oroszán ragadozik. Az ember, a jó ember inkább tűr éhséget, nyomort, mégse bántja embertársát, Mi ad erőt ehhez? A vallás, amely a másvilági élettel biztatja; ahol boldogság vár azokra, akik itt szükölködnek és ahol az igaz bírótól jutalmukat veszik a jók, büntetésüket a gonoszok.

Tehát a vallásra a társadalomnak azért van szüksége, mert az emberi önzést a vallás győzi le és az tanítja meg az embert a béketűrésre.

A vallások között pedig a keresztyén vallás a legtökéletesebb; mert a pogány vallások a nőt és a másnemzetbelieket kirekesztik a másvilági boldogságból; a más fajbélit nem is tekintik felebarátjuknak. A török azt hiszi, hogy a nőnek nincs lelke. Zsidónak csak zsidó a felebarátja. A pogány spártaiak a gyengének szülött kisedet Tajgetosz mélységébe dobták. A pogány hindu előregedett édes apját a Gangesz vizében élő krokodilusokkal falatta fel. A művelt római a legyőzött barbárt rabszolgájává tette, akit pénzen adott el, vagy megölhette, ha akarta. Bennünket Krisztus Urunk arra tanított, hogy mindnyájan egy atyának vagyunk gyermekei s hogy minden ember felebarátunk; és mikor azt kérdezték tőle: mi a legfőbb parancsolat? — azt mondotta rá: „Szeresd felebarátodat, mint tennen magadat“. Ezzel testvériségre tanította az embereket, hogy ne gyűlöljék egymást, akármilyen nyelvet beszélnek, akármilyen színű a testük, mert aki Isten képére teremtett ember, az mind testvér és ő mindenikért egyformán meghalt a keresztfán.

Ez lett oka annak, hogy a keresztyének rabszolgáikat mindjárt felszabadították és elkezdték a betegeket, nyomorékokat, elaggottakat ápolni; és gyermeket ölni a legborzasztóbb bűnnek tartották. Így szelidítette meg a keresztyén

vallás az emberek erkölcsét és így tanította meg az embereket másért élni. Így hozta létre a keresztyénség a kórházakat, árvaházakat, elaggottak menhelyeit, siketnémák, vakok és egyéb nyomorékok intézeteit; szóval a keresztyén szeretet áldásos műveit, mikről a hatalmas gazdag pogány népeknek sejtelmük sem volt. S így ébresztette fel a keresztyén vallás a hatalmasokban a szánalmat a szegény, elnyomott nép iránt; így támadtak irgalmas lelkű buzgó keresztyének, mint Angliában a nagy Ruskin (olvasd: Rösckin) és Toynbee (olvasd: Toinbi), Franciaországban Le Play (olvasd: Löplé), kik a vagyonosakat és művelteket arra intették, hogy ne éljenek önzőn csupán a maguk gyönyörűségének, hanem gondoljanak a szegényekkel is; igyekezzenek a népet oktatni, vezetni, testileg erősíteni, erkölcsileg emelni; és ebben példát is adtak másoknak.

Igy kell megszülessék az az evangéliumi alapon álló keresztyén szocializmus, melynek veleje abból áll, hogy a Jézus Krisztus tanítását megvalósítsuk, minden embert testvérünknek tekintsünk és elhagyatott embertársainkon segítsünk, tehát az erősek a gyengéket ne nyomják el, hanem támogassák.

A keresztyénség befolyása által vált lehetségessé az, hogy a hatalmon levő osztályok a népnek egyre több jogot adtak és egyre többet áldoznak jótékony célokra, iskolára, kórházra, árvaházra s egyéb ilyenekre. Azok a szocialisták tehát maguk alatt, vagyis inkább a nép alatt, vágják a fát, a kik a keresztyén vallást ki akarják irtani az emberek szívéből. A nép annál boldogabb lesz, minél mélyebb gyökeret ver az evangéliumi hit és erkölcs az emberek szívében.

De maga a hit sem elég a boldoguláshoz. Nem hiába mondja a példabeszéd: „Segíts magadon, az Isten is megsegít.“ A keresztyén embernek dolgozni is kell. Krisztus Urunk nem hiába mondta a szemforgató farizeusoknak, akik őt megrótták, hogy a szombatot a betegek gyógyításával szentségteleníti meg: „Ha valakinek közületek szamará vagy ökre verembe esik, avagy ne vonszolja-e ki szombatnapon is?“ Az alázatos pulikánust pedig többre becsülte az utcasarkon, fennhangon imádkozó kevély farizeusnál. A keresztyén embernek dolgoznia kell mindig ké-

szen kell lennie, hogy máson segítsen Innen van az, hogy a föld népei közt a legbuzgóbb keresztyén nép — az angol — do'gozott az emberiségért a leg'öbbit, az emberi művelődés áldásait az hordozta szét a többi világrészekben és az alapított a vad népek közt is virágzó gyarmatokat. Versenyt dolgozik ott mindenki, szegény, gazdag, azért boldogul és szaporodik a nép.

A világ eddigi útján fog haladni tovább; az emberek továbbra is küzködni fognak a megélhetésért; az egyenlőtlenség s a verseny továbbra is fennmarad. A küzdelemben pedig győztes az a nép lesz, amelyik a munkában a legserényebb, a fáradság elviselésében a legkitartóbb; amelyiknek az erkölcsé a legtisztább, a melyik legszótartóbb és legvallásosabb.

Ha mi idehaza azt akarjuk, hogy a magyarnak becsülete legyen és ez a mi szép hazánk felviruljon, bizony nekünk is erre kell törekednünk.

Erre tanít bennünket Kidd a nemzetek történetéből.
Geőcze Sarolta.

Közállapotok a 16. században s az igaz vallás ügye.

A 16. század, Szapolya öldöklő százada“ sötét viharos százada volt Magyarországnak. Mátyás dicső nemzeti állama már rég a porban hevert, nemzetünk „disze, virága“ már rég porladozott Mohácsnak mezején, — a megmaradt magyarság pedig két király alatt megoszolva egymást marta, egymást falta, pusztította. Mikor aztán a nemzetirtó testvérharcban mindkét fél kimerült, mindkét fél idegen erőforráshoz folyamodott s míg a magyar a szakadatlan törökjárás, németdulás miatt egyre fogyott, tovább fogyott, a kevés élő „szerte nézett s nem lelé honját e hazában“.

Kétségbeejtő a nemzet sorsa a szakadatlan versengésben, háboruskodásban pusztulása miatt, de százsoroson kétségbeejtőbb a nemzeti erkölcs megromlása miatt, mely a két király alatt általánossá lett. Pedig megvan irva: „minden állam talpköve a tiszta erkölcs“. S mit látunk ehelyett ekkor? Azt, hogy a nagy urak hűtlensége, becstelensége, árulása, a politikai és magán erkölcsök teljes züllése napirendre került éppen a versenykirályok örökös vesztegetése folytán. Nem kisebb emberek, mint Podmaniczky István nyitrai, Várdai Pál egri püspökök, Franjepán Kristof, Battháni Ferencz, Nádasdi Tamás sok

más hozzájuk hasonló nagyságokkal járnak elől a politikai hűtlenség gyakorlásában, egyik pártról a másik pártra való ingó vándorlásban.

Krónikák, országgyűlési feljegyzések, hazafias és vallásos elbeszéléseink fel-fel bugó panasza tanuskodnak a Balassi Menyhértek undok becstelenségeiről.

Való, hogy méltán sujtotta akkor az Isten nagy büneiért a magyar nemzetet!

Hogy aztán a nemzet pusztító vész még teljesebbé váljék, 1541-ben Buda csellel török kézre került s lett „egyszerre három uralkodó, három nemzet, három ország, hogy a politikai züllés, hűtlenség annál iszonyatosabb legyen s hogy a magyar állami és társadalmi rend annál közelebb jusson a teljes felbomláshoz“.

És bár ez így van, az elszomorító tények mellett mégsem vigasztalan a század története. Hisz tudjátok, miért említem a Zrinyiek, Losoncziak, Szondiak meg Dobók legendás küzdelmét, hősi halálát, mely történetek hallására ma is feldobog önérzetében minden magyar kebel. Sőt ezeken kívül is van vigasztaló. A század vihara, a sötét undorító képek felett valami szelid búbajos fény dereng, mely új életet hirdet. Csakugyan az ényészet, a politikai és erkölcsi züllés felett megszólal az Ur lelke: „hit által igazul meg az ember“ s hívja új keresztségre, újjá születésre az elkárhozott nemzetet.

A wittenbergi templom ajtajára már előbb kiverete volt Márton barát a maga nevezetes pontjait, melyekkel hadat üzent a pápás vallásnak. A kalapács ütések alól szikrák pattantak ki, s ezekből támadt ama szelid fény, termékenyítő melegség mely nemsokára bevilágítandó volt minden népeket.

Ez új fény, ez evangéliumi erő mely Luther, Calvin, Zwingli szellemének erejéből sugárzott az eltikkadt emberiség felé, lett hivatva itt nálunk új erkölcsi életet teremteni, az elbukott nemzet lankadó erejét felajazni. Fellobanása után mindjárt is ráveti sugarát, megváltó erejét hazánkra.

Való igaz, hogy a reformatió megindulása után mindjárt a nemzet fiai elmentek, mint egykor a csillag jelzésén a bölcsek, — hallgatni a nagy reformátorokat. Míg aztán ott künn jártak, hallgatták a megváltó éneket: Erős várunk nekünk az Isten, — lelkük megittasodott az új hit erejétől s hazajöve az apostolok lelkesedésével, a vértanúk önfeláldozásával hirderek a helyre állított evangéliumi vallást szívek enyhülésére, lelkek vigaszára, egy jobb, nemesebb üdvözítőbb élet keresésére. Csodálkozhatunk e így, ha már a mohácsi vész előtt vannak hivei nálunk az új hitnek? Ama lelkes apostolok útján aztán nemsokára áthatja az új eszme a pusztulni indult nemzetet, hogy szerezzen általa magának megváltást, nyerjen örök életet. Terjedésére — minden rosszban lévén valami jó — éppen alkalmas volt a társkirályok korszaka s így

nem sok idő múlva a protestantismus lobogója alatt találjuk az egész nemzetet. Nevezetes eredményeket szült ez vérünk, népünk felserkent körében. A protestans ige hirdetői szorgosan munkálván az iskolában, szószéken és sajtóban új erőt öntöttek a lankadó nemzetbe s csináltak belőle bibliai népet, mely félkezében építő kalánnal, félkezében fegyverrel emelt templomot, iskolát nemzeti kulturánk diadalára. Így, csak ezek által, az igaz vallás, a protestantismus által lett itt új ég és új föld, új nép, új emberek mindenre kész az új feladatokban.

E hit kebelében az új eszme forrása-, forrongásában született az Ur 1557 ik esztendejében Bocskay István, hogy legyen egykor hitének védője, nemzetének pajzsa, szabadságának megmentője. De míg idáig fejlődött hitének sok üldözést kellett kiálljon, nemzetére még a sors nehéz keze újra rá kellett szálljon, az ősi szabadságot meg kellett kísértse a habsburg politika örökre elpusztítani

Azt mondja egy jó magyar szójárás: könnyebb a roszban következetesnek lenni, mint a jóban. A császári politika mesteri fufanggal tudott következetes lenni mindig a magyar megrontásában. Akkor is, rajtunk való uralmának kezdő századában következetesen kitartott, hogy nemzetünk szabadságát megsemmisítse, fajunkat kitörölje a nemzetek sorából, s hazánkat a birodalmi tartományok sorába foglalja. Akkor is elkövetett mindent e ma már 300 százados gonoszság keresztülvitelére. Hiába tiltakoztak a rendek, hogy a főbb hivatalokat magyar emberek töltsék be, a katonai parancsnokok a nemzet fiaiból, a nemesség köréből kerüljenek, az idegen katonaságot távolítsák el várainkból, — eredménytelen volt minden. Pedig mennyi pusztítást, bajt, megaláztatást szenvedett népünk a rosszul díjazott gyáva csordától.

S a dolog mégcsak ment a szelidebb Miksa alatt, de a mint Rudolf lépett a trónra, mindjárt csordultig telt a szenvedések pohara. Ez uralkodó a hagyományos habsburg politikának igazi fölkenet bajnoka volt. Nagyravágyó, zsarnok és sötét katolikus, ki fejébe vette, hogy hazánkból kiüzze a törököt, aztán, mint karddal szerzett tartományból kiirtja végkép a protestans vallást. Mit jelentett ez akkor? Nem kevesebbet, hogy e földről kiirtja a fajmagyarságot, mert hisz a protestans hit ügye addig oly diadalmasan haladt előre, hogy Rudolf uralkodásának kezdetén alig követte 3 főuri család a régi hitet.

Még gondolatnak is képtelen volt hát Rudolf szándéka. Honnan is ismerhette volna ez órás király a magyarnak azt az ellenálló erélyét, mely'yel egykor Thonuzóbáék inkább élve mentek sirjukba temetkezni, semhogy hitüktől megváljanak. S ha ismerte volna is? A gonosz terv meg volt csinálva a protestansok ellen s a számukra készített méreg pohárból nniok kellett. Hogy is ne, hisz a legádázabb elle-

neink, a régi egyház fejei készítették a királyt, hogy csak, mint Regnum Marianum nyerhet az ország örök üdvösséget. A setétség e lovagjai, a jezsuiták, a kath. főpapok, püspökök, mihelyt megindult az új hit terjedése, azonnal harczba szálltak ellene. De mert a protestansok szellem fegyverei előtt megállani nem tudtak, szövetkeztek hát a hatalom fegyverével ellene. Rudolf épen az ő neveltjük volt, elérkezettnek látták hát az időt, hogy halálos csapást mérjenek az eretnekekre. Már izgatnak is a protestansok ellen, már leselkednek is rá. mint a farkasok a bárányra, s ime 1597-ben az ellenreformáció vezérei Szuhai István egri, Forgách Ferencz nyitrai püspökök engedélyt kapnak, hogy a kassai főtemplomból kiűzzék az igaz vallás békés hiveit. Nősza megindul a hajsza! A királyi parancs egy pillanat alatt végre van hajtva Belgiojoso, kassai kapitány által. Könnyen megy, hisz most nem török ellen kell vitézkedni, csak az evangéliumi vallás hiveit kellett templomaikból kitelepíteni. A föld népét már földönfutóvá tették előbb a török ellen folytatott eredménytelen háborukban, most jöttek az az urak. Pénzre, vagyounra birtokra volt szomjas a sehonnai had, s hogy undok szándékát leplezze a háboru örve alatt sarczolta rendre a protestans főurakat. Világos a vallási célzat, de a fosztogatók önös szándéka is.

Hisz Belgiojoso egyenesen bevallja, hogy itt a jó alkalom a meggazdagodásra. Sorra veszik aztán a templomokat sorra indítanak pert a protest. hivek leg-erősebb támaszai ellen s Illésházi csak meneküléssel tudja életét menteni, de vagyona odavész egészen. Aztán jönnek a prot. papok. Nagyrészt elüzik, kivégzik, sokan közülök erdőkön, mezőkön bolyonganak, mint a nyájavesztett pásztor. Igazán a farkasoknak és rókáknak van háza, de az Ur szolgálainak nincs hová lehajtaniok fejüket.

S mindez itt Erdélyben még nagyobb kegyetlenséggel folytatódik. Az ingatag Báthory Zsigmond fejedelem alatt teljes szabadkezük van a régi egyház összes vitézeinek. Az állhatatlan jellemű fejedelem ugyan ismét és ismét lemond, hogy Rudolf kezére játssa át Erdély birtokát, de újra és újra visszatér, hogy aztán még vakmerőbbé tegye a protestans egyház minden ellenét.

(Vége köv.)

Viseljétek úgy magatokat a mint illik a Krisztus evangéliumához.

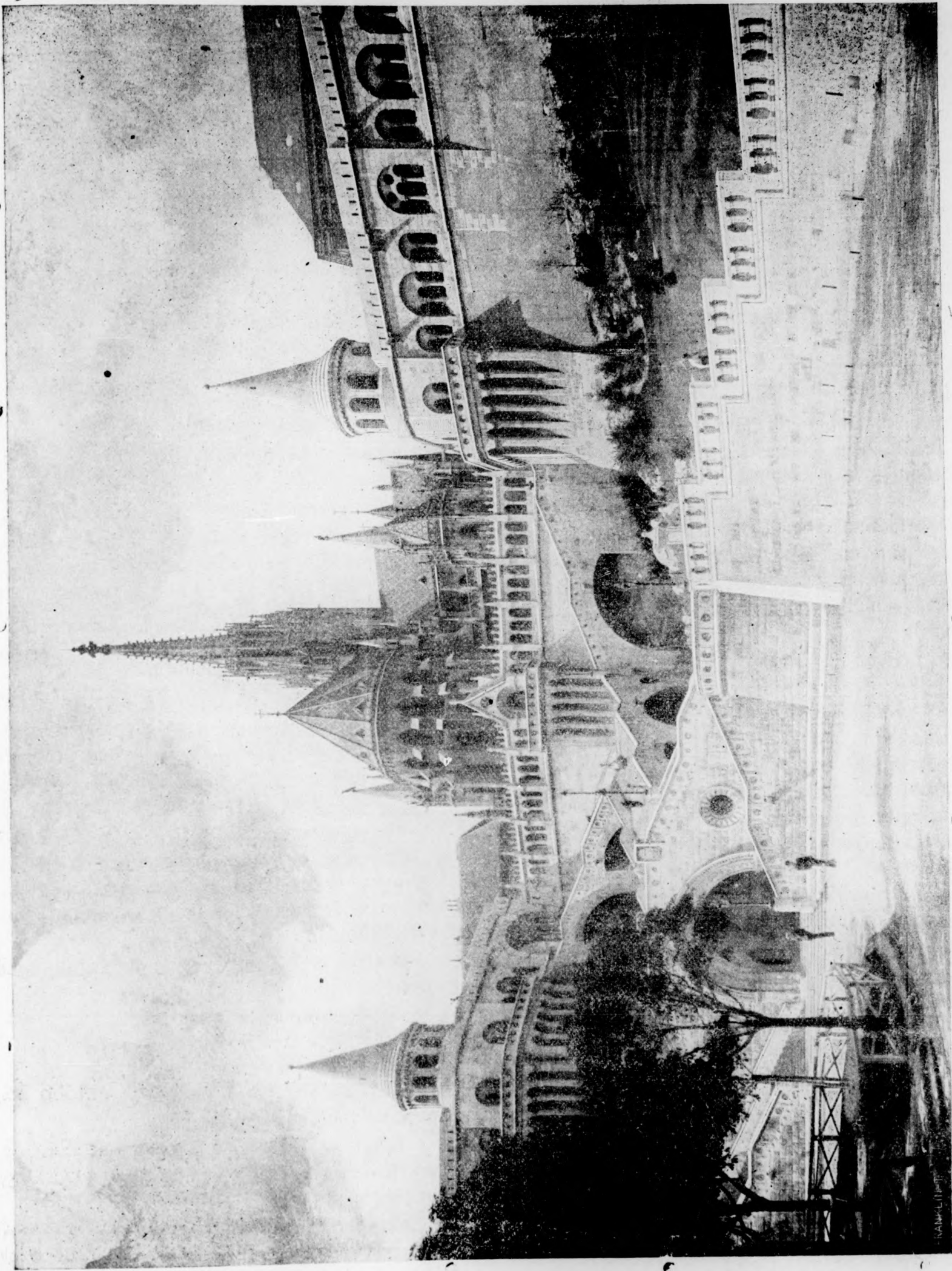
Filip. I. 27.

Az Isten eltöröl minden könnyhullatást

Jel. XXI 4.

Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?

Róm. VIII. 31.

A budavári halászbástya.

Szép hazánk szeméfénye székesfővárosunk Budapest. Nemcsak azért kedves nekünk mert a miénk, hanem fekvése miatt egyike a föld legszebb kilátással bíró városainak s impozáns terjedelme miatt Európa legnagyobb városai között foglal helyet. Szóval kibeszélhetetlen, tóllal le nem írható az az elragadó látványosság melyet Budapestünk látképe nyújt. De nemcsak a természet áldotta meg hazánk székesfővárosát szépséggel. A mit emberi ész kivivhat, tudás kigondolhat s a mit áldozataink nyujthattak: igyekezett a nemzet és a főváros bölcs vezetősége annak javára felhasználni. Büszkén vallhatjuk, hogy e tekintetben sem állunk hátul Európa mivelte és évszázadokon át sokkal nyugodtabban fejlődött nemzetei mögött. Mivelődési intézményei, mind magas foku érettségről tanuskodnak

Ránk nézve legérdekesebb, legbecsesebb részei a fővárosnak azon régi építményel, a melyek történelmi jelentőséggel bírnak. Ezek között a legnagyobb jelentőségük közé sorolhatók azok az építmények, a melyeket csak a legközelebbi években kezdetek régi építési stíljüknek megfelelően helyreállítani, s ma már, mint „A budavári halászbástya“ Budapest egyik legnevezetesebb építményét képezi. Adja Isten, hogy sokáig hirdesse a magyar nemzet nagyrahitottségát és dicsőségét.

Boldogtalanság forrásai.

Lelkemnek szárnyain szállok-szállok vissza a messzi multba, keresem azt a boldog kort, a mikor a tiszta szeretet uralkodott, s keresem a tiszta szeretettel a tiszta boldogságot. De nem találok!

Vizsgálom a jelen törekvéseit, céljait, mozgalmait s e mozgalmakban s e nemes törekvésekben keresem a tiszta, önzéstelen szeretetet, a tiszta boldogságot.

De szomoruan profétálok a Szabolcska szavaival:

„Szomoru egy világ ez,
Fölríják róla majd:
Volt egy sivar idő, a melyben
Nem volt ideál a szivekben“ . . .

De lelkem tavaszának ifjú virágain, a reménynek aranyos gyöngycseppjei csillognak s szívem szentsejtései egy boldog jövőt látnak, a mikor a jelen sivar-sága oda lesz, s a szeretet által a boldogság aranyos sugarai melengetnek minden szívet, világítanak meg minden lelket, hogy megértse minden ember földi hivatását, célját rendeltetését!

S itt megvalósulva látom nemes vágyaim, nemes törekvéseim.

Sokszor, nagyon sokszor elmélkedtem, gondol-

kodtam, hogy a boldogságra teremtett ember miért nem éri el nagy célját? Miért nem lehet megelégedett? S az élet szenvedései között miért nem lehet nyugodt a hit ereje által? Miért marad oly messzi a tökéletességtől? Kérdések! Nagy kérdések! Melyekre sok mindennel lehet felelni. De én minden boldogtalanság, minden nyomor, minden szenvedés fő forrását: az emberi szív önzésében látom.

Mert ha nem élne az emberi szívben az önzés, ha nem uralkodnék ezzel együtt a szertelenség, a rosszakarat, a harag, gyűlölet, ha minden emberi szívben a krisztusi szeretet szent oltára állna, s ha azon az Isten és ember iránti szeretet örök tüze égne, nem lenne többé boldogtalanság, nem lenne nyomor, nem lenne szenvedés, nem lenne több síró szem, kiszáradnának a keserű könnyek forrásai, a jég hideg keblek megolvadnának, a jajj-kiáltások elnémulnának; s itt élne közöttünk az Isten, itt lenne a Mennysország, angyali kar boldogító éneke töltene be minden szívet s egy általános nagy „Alleluja“ zendülne fel az emberiség ajkán, s megújulna a paradicsomi boldogság.

Oh testvérek, oh emberek, tisztítsátok meg szíveiteket a szeretetlenségtől, a rosszakarattól, a büntől, hogy legyetek végre boldogok, megelégedettek. Nem szószaporításból, nem megszokásból, nem azért, mert úgy tanultam, mert úgy hallottam, hanem tiszta meggyőződésből mondom, hogy az anyagi javak csak elősegítik az embert a boldogság útján, de nem képezik azok annak fundamentumát, alapját.

Mert vegyétek oh emberek végre szívetekbe e tanácsokat, e magasztos eszméket, mert nem cifra szavak ezek, nem ékesen hangzó beszédek, de a szív tiszta érzelmei, a lélek tiszta eszméi, melyek ott fogamzottak meg az Isten-ember szívében és lelkében.

Én remélek, hiszek a jövő korban, a mikor talán végre igazán győzedelmeskednek a krisztusi eszmék, mert halad-halad az emberiség a művelődés útján, s habár némelykor tévesztett uton is, de halad a való tudomány felé!

S eljön a boldog kor, mikor boldog lesz az ember!

„Csak bizz, remélj, szercss!

A szeretet a mennyország sugára,

Más világ jegye ez!

„Egy szebb világé, mely előbb-utóbb majd,

Elűz minden borulatot“ . . .

Tehát az ember boldogulásának először is az önzés és ezzel együtt a szertelenség képezi egyik legnagyobb akadályát!

De ott van azután a hitetlenség, a tudatlanság, a vak lelki sötétség, a babona s ott van ezek nyomában a pusztaság, a kietlenség s e lelki sötétséget képviselő emberek jövőjének gyötrelmes képe.

Az ily sötétségben csak a hit nyújthat világosságot, s természetes, a honnan hiányzik a hit, az élő

hit, onnan hiányzik a világosság, hiányzik a boldogság, így azután képtelen a lélek a nemesebb örömök élvezésére s ez által hiányzik a szivből a derűtség, a vidámság s hiányzik a napsugár, s így életünk egy puszta virágtalan mező! Igaz, hogy az ilyenek lelkében, szivében a világi, muló örömök, netalán egy egy percze árasztanak valami halvány fényt, de ezt a halvány fényt család napsugarak adják, melyek, mint a téli napsugarak világítanak ugyan de nem melegítenek!

Hódít terjed a hitetlenség! Egyik feltünésből hirdeti, hogy nincs Isten, mert csak az létezik, a mi kézzel fogható, a mi a szemekkel látható. Higyjétek el kedves olvasóim, hogy nincs nyomorultabb ember a földszinén, mint az ilyen s az illet jobban lehet sajnálni, mint azt a nagy bűnöst, a ki könnyeket hullatva, megszagatja ruháit véghetetlen nagy bánatában, keserűségében. Az ilyen emberek igazán nemcsak felületesen tudnak gondolkozni s aztán szivök helyén kő, hideg, nehéz kő van; s így érezni épen nem tudnak. S mivelhogy csak felületesen gondolkoznak, érezni nem tudnak: boldogtalanok. Mert nem tudják meggondolni, hogy mind azok az érzések, eszmék, melyek boldogítanak, melyek szivünkben oly édes, kimondhatatlan, jó érzéseket támasztanak — mindmind megannyian csak egy más, egy eszményi világban élnek s onnan szállnak a kebelbe, mint Istennek jó és tökéletes adományai! A kinek szivében nincsenek ily édes érzelmek, ily boldogító eszmék, azok csak a hideg ész bírálatával tudnak élni, s ha csak azzal tudnak élni úgy ezeknek semmi fogalmuk nincs emberi hivatásunkról. Mondják, hogy ők az érzések befolyásától menten, független észszel, gondolkozással, tárgyilagosan tudnak itélteni. Pedig hát „kereshetjük Istent észszel, de megtalálni őt, csak a sziv által lehet.“

S a „sziv emberének“ Eötvösnek, még egy szép mondását idézem: „Nincs nyomorultabb teremtés a világon az olyan embernél, ki egy magasabb lény örökös hatalmát elismerni nem akarja, vagy hinni nem képes.“

De ne féljétek az istentelenség eszméitől, mert nem rombolják le azok, mert nem rombolhatják le azt az erős hitet, mely évezredekken át volt egyetlen-egy támasza, vigasztalója az emberiség annyi meg annyi meg annyi millióinak.

Nem is akartam, nem is próbáltam bizonyítani Istennek lételet, mert bűnnek, véteknek tartom, hogy ilyen esetben annak lételet bizonyítsam, kivel folyton együtt érzi magát minden ember, a szó nemesebb értelmébe vett, öntudatos ember.

Halljátok meg, értsétek meg szavaimat, nyissátok meg sziveiteket, fogadjátok be a szeretetnek és a hitnek szavait.

Ne féljétek a szeretet nélküli, önző emberektől:

ne féljétek a hitetlenektől, de ne is gyűlöljétek őket, sőt szeressétek, ha gyűlölnek, áldjátok, ha átkoznak, imádkozzatok értök, ha háborgatnak és üldöznek.

Ez Krisztus evangéliuma, ez az ő szent törvénye, mely boldogít, mely fölemel a mindennapiság parányi köréből s szárnyakat ad a szivnek, a léleknek — lényünk ez örökkévaló, isteni részeinek — az örökkévalósághoz, Istenhez való repüléshez, szárnyaláshoz.

Szivből jöttek, adja Isten, hogy a szivhez szálljanak!

Tavaszy Sándor.

Isten igéje.

Szenved-e valaki ti köztetek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekléssel dicsérje az Istent! Jakab V. 13.

Az ember életében öröm és bánat, boldogság és szenvedés váltakoznak egymással.

És a gyarló földi ember, ha bánat éri, ha elhervadtak meleg szeretettel táplált reményei, ha megcsalódik, vagy ha szenved, az ég hatalmas Ura ellen fordul akkor és szája panaszra nyílik minduntalan a Gondviselés végzése ellen.

Oh gyarló ember! nem veszed észre mennyivel mást mond az apostól szava? Ki nem zúgolódásra tanít, hanem azt mondja: ha szenved valaki ti köztetek: imádkozzék!

Oh gyarló ember! nem tudod avagy nem akarod meglátni, megismerni, a könnyeken, a búfellegeken keresztül a mennyei atyát, ki reád a szenvedést bocsátja? Ki csak hűséged akarja ez által próbára tenni? Ő hiven örökösödik feletted s te mégis zúgolódásra nyitod fel bölcs akarata ellen szádat.

Nyisd ki oh ember! lelki szemeidet, figyeld meg és tanulmányozd az Isten cselekedeteit. És ha helyesen jársz el lehetetlen meg nem győződnöd, hogy bizony mind jó volt, a mit a mennyei atya veled cselekedett. Lehetetlen be nem látnod, hogy a szenvedések és megpróbáltatások nem ellenkeznek Isten atyai szeretetével, mert ezek nem csak büntető, de főleg nevelő eszközök az Ő kezében, mely által tökéletesedésünket akarja elősegíteni. S ha ezt belátod akkor úgy bizonyára ajkaidon a zúgolódás és panasz elnémulnak, s az ima és fohász fognak onnan hangzani.

S bizonyára te is így szólsz majd a költővel:

„... Jól tevél hát, felhőt vonván egemre

És bút küldvén a bú helyéről:

Lelkem könnyüinek vizében

Mint a gyolcs megtisztul s fehérül.“

Halljátok meg hát az apostól szavát: „Semmit se félj azoktól, a miket szenvedni fogsz, légy hű mind

halálíg s neked adom az élet koronáját!“ (János II. 10.)

„Az arany a tűzben, az ember a szenvedésekben tisztul és nemesedik.“

Boldog az, kit nem a kénytelenség szorongató érzése, de a gyermeki bizodalom és hit vezérel Istenhez, mint édes Atyához!

„Szenved e valaki ti köztetek: imádkozzék!

*

De a gyarló ember, hogyha öröm éri, hogyha boldog, megelégedett, ha beteltek vágyai akkor a gyönyörök, a boldogság vakító fényében elkábulva, az örömtől elítasulva, balgatagon magába merül s nem tudja észrevenni a véghetetlen szeretetet, a menyeyei Atyát. Mert saját érdemeinek tartja boldogságát. És az örömben megfélekedzik az apostól szaváról is ki így szól: „Öröme van-e valakitek?: énekléssel dicsérje az Istent!“

Hálátlan ember! nem jutnak eszedbe Jézusnak eme szavai: „adtálok meg, a mi az Istené az Istennek!...“

Ha öröm ér, ha boldog vagy, az öröm és boldogság mindig Istentől ered, ki igazgatja lépteidet tisztítja elmédet, és nemesíti érzelmeidet. Ha ezt tudod, ha ezt tapasztalod, akkor szivedben fel kell ébredjen a hála a legfőbb sors-intéző iránt, s meg kell zendüljön ajkadon a dicsérő és magasztaló zsolozsma ahoz, a kitől száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék. „Öröme van-e valakinek?: énekléssel dicsérje az Istent!“

Futó csak az öröm, ha a szivből a boldogság nyomán nem fakad fel a hála ének, de hogyha felfakad úgy valódi, igaz keresztyén öröm lesz az, mert az Isten szeretete aranyozza meg életünket hálánkért.

Azért hát ha „szened valaki ti köztetek?: buzgó imádság szárnyain emelkedjék fel oda, a hol nincs szenvedés, nincs bánat!“ Ha pedig öröme van valakinek közülletek: dicsérő és hála ének zendüljön ajkáról az Örök Szeretethez, ki él, velünk van most és velünk lesz mindörökké!“ Amen.

S. Váradí Albert.

H i r e k.

— **Bibliai olvasó kalauz.** Okos tanácsok. Egyszerű ruházat I. Tim. 2, 1—10. Egyszerű táplálék. IV. Móz. 11, 1—9. Szorgalom. Péld. 10, 4, 5, 16, 26. Egészséges álm. Préd. 5, 8—20. Vigyázz a pénzre. Luk. 16, 1—12. Vigyázz a nyelvedre. 12. Zsolt. Jó tanácsok. Ef. 6, 1—9. Az életet. El lehet veszteni, mint Pilátus. Máté 27, 11—26. Mint Heródes. Márk

6. 12—29. Mint Felix. Csel. 24, 22—27. Meg lehet találni, mint Pál. Csel. 20, 17—35. Mint István Csel. 7, 44—60 Keresztelő János. Máté 1., 1—12. Elveszteni vagy megtalálni. Ján, 12, 1—4.

— **Lolkész választás.** A békési ev. ref. egyházközség Vincze Ödön diósadi lelkész társunkat egyik rendes lelkészévé választotta meg. Mi és egyházkerületünk, egy erős hitű, buzgó munkást veszítünk benne, de a békési gyülekezet — nyer.

— **Gyilkos harangkötél.** Különös szerencsétlenség történt a nádudvari ev. ref. templom tornyában. Demjén Sándor 11 éves iskolásfiú, néhány társával harangozni ment fel a toronyba, hol versengés folyt a gyerekek között, hogy melyikük kitartóbb a haranghuzásban. Demjén diadalmasan, kipirult arczczal nézte társait, mert ő volt közöttük a legkitartóbb. Egyszer csak a gyermek nyakára csavarodott a harangkötél és a magasba rántva őt, megfojtotta a levegőben. Társai alig vették észre a szerencsétlenséget, mert mindnyájan a harang lengésének megfigyelésébe voltak elmélyedve. Mire észrevették a szerencsétlenséget, Demjén már halott volt. A debreczeni ügyészség vizsgálatot rendelt a rejtélyes haláleset felderítésére.

Konfirmációi ünnep. Gyönyörű ünnepélye volt a maros-vásárhelyi egyházközségnek, e hó 27-én, a legközelebbi vasárnapon. 226 hitében megerősödött ifju lélek vallotta be magát a krisztusi ev. anyaszentegyház tagjai sorába s részesedett életében először az uri-szent-vacsora szakraméntumában. Az ünnepély sorrendje a következő volt: 1. Invokáció (Te rólad zeng dicséretünk). 2. Gyülekezet alkalmi éneke (CLXVI. Dics. Dallama: Mindenható leborulva. 3. énekelt a ref. egyházi dalkör. 4. Imát mondott Pálffy Endre s. lelkész. 5. Énekelt a ref. egyházi dalkör. 6. Alkalmi egyházi beszédet tartott Biró András lelkész. 7. A konfirmándus növendékek kikérdezése és fogadástétele. 8. A hitfogadást letett ifjak éneke. 9. Uri szentvacsora vételére előkészítő beszédet tartott Tóthfalusi József lelkész. 10. Uri szentvacsora. Az uri szentvacsora vétele következő sorrendben történt: 1. A konfirmált növendékek 2. A helyi ev. ref. kollegium s más iskolák növendékei és végül a gyülekezet. 11. Urvacsora vétel után a hitben megerősített ifjak megáldása és kézzel. 12. Gyülekezet éneke. 13. A konfirmált ifjakat a gyülekezetnek bemutatta, ajánlta és záróimát mondott Kóbori János ev. ref. koll. vallás tanár. 14. Gyülekezet éneke. Megjegyezzük, hogy az idei konfirmációi oktatást Biró András r. lelkész és Pálffy Endre s. lelkész, a ref. koll. növendékeinek előkészítését pedig Kóbori János ref. koll. vallástanár teljesítették buzgó odaadással és szép sikerrel.

Hirek az országból.

— **A kicsinyek nagy napja.** Ma az egész országban fontos és nevezetes társadalmi ünnep van: a gyermek-nap. Az országos gyermekvédő liga rendezi ezt, s azok kik e ligának tagjai, a tegnapi napon nyert jövedelmeik egy százalékát adják a gyermekvédelem czéjaira. Mint az ország minden részében úgy Maros-Vásárhelyen is nagyban készülődnek e nap sikere érdekében. Mert nincsen is szebb és kedvesebb keresztényi segedelem az elhagyott kisdetek védelménél.

— **Uj államtitkár.** Ő Felsége a földmivelési miniszter előterjesztésére Mezössy Béla földbirtokost és országgyűlési képviselőt, földmivelésügyi miniszteriumi államtitkárrá nevezte ki, — Ezzel egyidejűleg Les tyánszky Sándor államtitkárt sok évi hű és buzgó szolgálatainak elismerése mellett állásából fölmentette.

— **Az országház megnyilt** E héten országunk ügyeiben fontos dolgok történtek. A képviselőház és főrendiház megnyilt, de még csak a szokásos elhelyezkedések, bizottságok alakítása, a mandátumok átvizsgálása és igazolásokkal voltak honatyáink elfoglalva

A király trónbeszéde. A képviselőház tagjait Szappanos István az ősz kecskeméti képviselő mint korelnök vezette föl a várba, a hol Ő Felsége trónbeszédének felolvasásával megnyitotta az országgyűlést. Tényleg az öreg Madarász József következett volna koránál fogva korelnöknek, de Madarász nem fogadta el a tisztet.

— **Hány képviselőnk van?** összesen 389 magyarországi és 39 horváth-szlavonországi megbízó levelet tettek le képviselőink a Ház asztalára, melyek között olyan is van, hogy egy honatyának három is jutott. A többes mandátumok helyébe, s még egy pár pótválasztás helyén kell még betölteni a kerületeket.

— **A főrendiház elnöke.** Gróf Desewffy Aurél tudvalevőleg a főrendiház elnöke lett mi okból a girálti mandátumáról lemondott,

— **Az uj fiuméi kormányzó** Gróf Nákó Sándor nagyszentmiklósi képviselőt a király fiumei kormányzóvá nevezte ki. Ennélfogva képviselői mandátumáról lemondott.

Az uj sajtófőnök. Már hirt adtunk arról, hogy a miniszterelnök Ábrányi Kornélt a jeles publicistát a sajtó iroda vezetésével bizta meg. Ő Felsége pedig Ábrányi Kornélt miniszteri tanácsosi czimmal és jelleggel tüntette ki.

— **A vármegyei pénztárak ügye** A belügyminiszteriumban szorgosan dolgoznak azon tervezeten, melynek alapján a vármegyei pénztárakat vissza adják a megyéknek. Egyébiránt Ő Felsége trónbeszédében is benne foglaltatnak a vármegyék autonom jogainak és a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztése és megerősítése.

Esküvőnk évfordulóján.

*Mikor a jázminnak kivirul a lombja
Illatos virágja a lugast borítja,
Mikor virágillat tölti be a kertet,
S a madár párjának dallban vall szerelmet:*

*Akkor a szívem is fiatal lesz újra,
Tavasznak derüje, fénye beragyogja,
Erősebbnek érzem azt a nagy szerelmet,
Mely tehozzád fűzi szívemet, lelkemet*

*Tizennégy év gondját mind, mind elfelejtem,
Nem a tarlón járok, — virághimes réten —
Édes emlékeim meglepik a lelkem, —
Virágzott a jázmin mikor tied lettem! . . .*

*S a kicsiny lúgasban, a kert csöndes zugán
A Mindenhatóhoz küldöm hálaimám,
Bevegyül johászom a madár dalába,
Légy áldott Istenem, minden jók adója!*

D. Kovács Gáborné.

A második asszony.

Bokros Gábor a falu érdemes éjjeli őre éppen a torkát köszörülte, hogy az éjfél kiáltsa, mikor hirtelen torkán rekedt a szó: vérvörös láng csapott fel a közélben Kovács Ferencznek az istállójából. De ijedtsége csak egy pillanatig tartott, aztán — a mint a száján kitért — kiáltotta bele a sötét éjszakába:

Tűz van! tűz van!

A rémes szavak megtették hatásukat. Csakhamar talpon termett az egész falu, nyikorogva csapodtak ki a kisajtok a siető emberek, asszonyok előtt, kik csákllyákkal, fejszékkel, vedreikkel, kannákkal felfegyverkezve siettek a veszedelem színhelyére.

Kovács Ferencz uramat, a fiatal gazdát legédebb álamból zavarta fel a tüzvész. A napot mezei munkában töltötte s este fáradtan dőlt le a pitvarban elkészített fekhelyére. A lármára zürzavaros kiabálásra felébredve, rémülten látta hogy istállója lángban áll. Berohan a hátulso szobába, melyet a kigyozó lángok egészen bevilágítottak, hogy az asszonyt is felkeltse; ott hirtelen visszahökken... néz... néz... nem akar hinni szemeinek: az ágy üres, feleségét nem látja sehol.

Hát az asszony megcsalja őt! Hát nem jobb lett volna első felesége halála után özvegyen maradni mint csalfa asszonyt hozni a házhoz! Mindezek a gondolatok mint a villám cikáztak át a fiatal gazda agyán, a következő pillanatban azonban felülkerekedett benne a meggondoltság: hátha felesége előbb ébredt fell a lármára mint ő s egyedül rohant a tüzhöz!

Rögtön az udvaron termett, ahol a jószivü szomszédok már hozzáálltak a dologhoz. A toporzékoló, horkoló jószágot kivonszolták az égő istalóból, a szomszédos pajta tetejét vizes lepedőkkel teregették be s nagyban folyt az oltás. De a gazdát most mindez

nem érdekelte. Növekvő izgatottsággal jártatta végig nyugtalan tekintetét a sürgő-forgó sokaságon. Hiába: az asszony nincs, sehol sincs...

Háborgó lelkét megfékezve oltáshoz látott; mindenütt elől járt, ahol a veszedelem legnagyobb volt. A falubeliek csodálták bátorságát, ő meg nem is pihent mindaddig, míg a tüzet végképpen el nem oltották. Ekkor aztán testben-lélekben megtörve ült le egy fatörzsre s tenyerébe rejtette arcát. Kábultságából felesége hangja rázta fel, ki remegve kérdezte:

— Ferencz! Mi történt?

Ferencz felnézett; ott állott előtte az asszony fáradtan, kimerülten, mint aki messze utról sietett a tűzhöz, pihegve eresztette le karjáról kis leánykáját, ki Kovácsnak első, fiatalon elhalt feleségétől született. A kis leányka tágra nyílt szemekkel bámulta a füstölgő romokat s félénken simult mostohájához. A következő pitlanatban a fiatal férj, mint sebzett vad ugrott feleségéhez, megragadta annak karját, hogy a fáradt asszony fájdalmasan sikoltott fel. aztán indulattól remegő hangon kiáltott rá:

— Hol töltötted az éjszakát te rossz, elvetemült asszony!?

A rossz, elvetemült asszony pedig nyílt arczzal nézett haragvó ura szemébe. Nem felelt a kérdésre, de tiszta tekintete, könnyes szeme mutatta, hogy nem érdemli férje durva bántalmait.

— Nem felelsz, ugye te, te kigyó! mert bűnös vagy! — kiáltott vérben forgó szemekkel Kovács s olyat lóditott feleségén, hogy az majd földre rogyott.

— A temetőben voltunk, édesapám, ne bántson bennünket... nem mi csináltuk a tüzet... — tört ki most a kis leánykából a védelem, látva atyja haragját.

— A temetőben? — kérdezte Kovács gyanakodva a leánykát. Mit kerestetek ilyenkor a temetőben?

— Azt szedtük ni — vallott a kis leány s az anyja mellett a földön heverő csomagra mutatott; de többet ő sem tudott mondani, hanem pityeregve húzódott meg csendesén zokogó anyjának szoknyája mellett.

Kovács kíváncsian bontotta ki a keszkenőbe kötött valamit: frissen szedett illatos fű volt abban...

-- Hát ezt meg miért hoztátok a temetőből? — fordult most Kovács bámulva feleségéhez s szigorú arczáról elsimultak a redők.

— Elmondom kelmednek, hogy lássa, hogy nem vagyok rossz — válaszolt a menyecske sirását visszartartva. — Láttam, hogy kelmed nem szeret úgy, mint azelőtt s javasasszonyhoz fordultam, ki azt hagyta, hogy a kelmed előbbi feleségének sirjáról kell éjjelkor fűvet szednem, annak a levét keverjem a kelmed ételébe, attól visszafordul hozzám a kelmed szeretete.

Kovács gazda hátrafordult, mintha köhintett volna pedig titokban egy könyecseppet morzsolt szét napbarnított arczán.

— Látod, galambom, ezt nem kellett volna tenned, mert szeretlek én téged javasasszony nélkül is; aztán meg miért nem vallottad ezt be nekem mindjárt, engem sem ragadott volna el az indulat.

De hát... hát... — szégyenkezett a féltékeny menyecske s könnyes arczán megjelent az első mosoly, mint eső után a szivárvány — mikor ilyen sokan hallgatták...

Kovács gazda meg — nem restelve, hogy sokan nézik — megölelte, megcsókoita a feleségét, aztán meg a leánykáját.

L - i.

HIRDETÉSEK

felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fióktintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Jelzálog kölcsönöket nyújt földbirtokra és bérházakra a legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén **törlesztéses kölcsönöket 300 koronától** kezdődőleg a tőketörlesztést és kamatot magában foglaló félévi részletfizetések ellenében **10-65 évig terjedő időre 4 $\frac{1}{2}$ % alap kamattal**. Magasabb kamatu előző kölcsönök konvertáltak. Minden kölcsön a leggyorsabban rendszeren 2 hét alatt készpénzben folyósíttatik.

Leszámitól 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és betárolt árukra.

Folyószámla hitelt nyújt betáblázásra és más birtosítókra.

Vásárol és elad értékpapírokat külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat, teljesít tőzsdei megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveleket bel- és külföldre.

Képviselet a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti általános biztosító társaságot (Assicurazioni Generali) és eszközöl tűz, üveg és jégkár, valamint betörés elleni, végre élet- és baleset elleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

„VASÁRNPAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

— AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. —

Szerkesztik: **Tóthfalusi József** ref. lelkész és **Paál Gusztáv** ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja **egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona.** Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetések is elfogad.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legujabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjusági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíru raktáram a legragycbb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 fircm fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tinta, itatós papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre.

Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely, Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

≡ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE ≡
MAROS-VÁSÁRHELY. SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorsajtóval,
két amerikai gyorsajtóval, lyukasztó
és több segédgéppel, valamint a leg-
modernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors
és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó
árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal esz-
közöltetnek.